

WYDZIAŁ NAUK POLITYCZNYCH I DZIENNIKARSTWA
UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA

ISSN 1899-6256

NR 14/2020

**YEARBOOK
OF EUROPEAN INTEGRATION**

POZNAŃ

RADA NAUKOWA / SCIENTIFIC BOARD

Przewodniczący / Chairman: prof. UAM dr hab. Tadeusz Wallas

Członkowie / Members: prof. Peter Čajka, prof. Erhard Crome, prof. Wojciech Forsysiński, prof. Jochen Franzke, dr Andrey Kinyakin, prof. Lutz Kleinwächter, prof. Raimund Krämer, prof. dr hab. Roman Kuźniar, prof. dr hab. Andrzej Mania, dr Elda Zotaj, prof. dr hab. Andrzej Podraza, prof. Karolina Pomorska, dr Clara Portela, prof. Peter Terem, prof. Richard Whitman, prof. dr hab. Konstanty A. Wojtaszczyk, prof. dr hab. Ryszard Zięba

KOLEGIUM REDAKCYJNE / EDITORIAL BOARD

Redaktor naczelny / Editor-in-Chief: prof. dr hab. Bogdan Koszel

Sekretarz redakcji / Assistant Editor: prof. UAM dr hab. Beata Przybylska-Maszer

Członkowie / Members: prof. UAM dr hab. Adam Barabasz, dr hab. Marcin Piechocki, prof. UAM dr hab. Tomasz R. Szymczyński, prof. dr hab. Sebastian Wojciechowski

Redaktorzy tematyczni / Thematic Editors:

Prawo i instytucje: prof. dr hab. Janusz Józef Węc, prof. dr hab. Zdzisław Najder,

Gospodarka: prof. dr hab. Zdzisław W. Puślecki,

Polityka zagraniczna, bezpieczeństwo i obrony: prof. dr hab. Donat Mierzejewski,

Spółeczeństwo i kultura: prof. dr hab. Anna Wolff-Powęska

Redaktorzy językowi / Language Editors:

dr Agnieszka Mielczarek (język polski), Marcel Bethan (język niemiecki),

dr Malcolm Czopinski (język angielski), doc. Oleg Mikhalev (język rosyjski)

Adres redakcji: Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, ul. Uniwersytetu Poznańskiego 5, 61-614 Poznań, tel./fax 61 829 21 06; 61 829 22 08
e-mail: rie@amu.edu.pl lub beata.przybylska-maszner@amu.edu.pl
strona internetowa czasopisma: <http://www.rie.amu.edu.pl>

Redakcja nie zwraca materiałów oraz zastrzega sobie prawo skracania i adiuścacji tekstów.

Wymogi dla autorów dotyczące nadsyłanych materiałów: <http://www.rie.amu.edu.pl>.

Wersja pierwotna czasopisma jest papierowa.

„Rocznik Integracji Europejskiej” jest czasopismem indeksowanym na listach: *ERIH Plus* oraz *Index Copernicus Journals Master List*. Autorzy wyrażają zgodę na umieszczenie pełnych wersji artykułów publikowanych na łamach czasopisma na platformie *PRESSto*, w repozytorium *AMUR* oraz w bazie referencyjnej *CEEOL*, *CEJSH* i *BazHum*, *PBN Pol-Index*, *EBSCO*, *World Cat*.

Elektroniczny system zgłaszania artykułów

Informujemy, że Redakcja Rocznika Integracji Europejskiej korzysta z tradycyjnego i elektronicznego systemu zgłaszania manuskryptów. Autorów zachęcamy do zgłaszania artykułów tradycyjnie drogą mailową lub za pośrednictwem platformy *PRESSTO*: <https://pressto.amu.edu.pl/index.php/rie>

Licencja CC BY 4.0

Teksty opublikowane na łamach czasopisma „Rocznik Integracji Europejskiej” i udostępniane w formacie PDF objęte są licencją CC BY 4.0 (Creative Commons – Uznanie autorstwa). Kopiowanie i rozpowszechnianie dozwolone jest pod warunkiem uznania autorstwa.

Czasopismo „Rocznik Integracji Europejskiej” otrzymało dofinansowanie ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach programu „Wsparcie dla czasopism naukowych” na podstawie umowy nr 260/WCN/2019/1 z dnia 05.08.2019 r. Realizacja projektu obejmuje lata 2019 i 2020.

Wydawca: Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, ul. Uniwersytetu Poznańskiego 5, 61-614 Poznań, <http://www.wnpid.amu.edu.pl/>

ISSN 1899-6256

Szanowni Państwo,

w czternastym numerze „Rocznika Integracji Europejskiej” świętujemy wyjątkowy Jubileusz – czterdziestolecie pracy naukowo-badawczej oraz 65 urodziny prof. dr hab. Bogdana Koszela, Kierownika Zakładu Badań Niemcoznawczych, Redaktora naczelnego „Rocznika Integracji Europejskiej”. Przyjaciela, Przewodnika, Mistrza...

Drogi Jubilacie, Wielce Szanowny Panie Profesorze,

w tym wyjątkowym wydaniu naszego Rocznika gratulujemy wybitnych osiągnięć naukowych, które stanowią nieoceniony wkład w rozwój badań politologicznych, europejskich oraz niemcoznawczych. Życzymy dalszej owocnej pracy, niezłomnego zapału w przygotowaniu kolejnych prac naukowych oraz aby praca dydaktyczna dawała Tobie – tak jak dotychczas – wiele radości i satysfakcji.

Pragniemy podziękować za kierowanie i opiekę nad pracami naszego czasopisma. Za to, że jesteś z Nami jako pomysłodawca – wnikliwy, otwarty, wymagający, a nade wszystko wspierający. Przez 14 lat Twoja praca i zaangażowanie przyczyniły się do budowania prestiżu „Rocznika Integracji Europejskiej”. Jesteś wzorem pracowitości i rzetelności naukowej. Dziękujemy za to, że zawsze mogliśmy na Ciebie liczyć, za cenne uwagi, czas i wsparcie.

Życzymy zdrowia, niezachwianej pogody ducha, sportowej witalności oraz wszelkiej pomyślności i sukcesów w życiu zawodowym i osobistym. Aby Twój entuzjazm, który nas tak bardzo inspirował, nadal towarzyszył nam we wspólnych pracach.

Grono redakcyjne i przyjaciele
„Rocznika Integracji Europejskiej”

Spis treści

ROZPRAWY I ARTYKUŁY

TOMASZ GRZEGORZ GROSSE Perception of Polish Democracy in a Comparative Approach in Relation to the European Integration Processes	9
RADOSŁAW ZENDEROWSKI Zachód odzyskany albo tragedia Europy Środkowej? Państwa Grupy Wyszehradzkiej w Unii Europejskiej – perspektywa kulturowo-cywilizacyjna	25
IRENA POPIUK-RYSIŃSKA Suwerenność państw w międzynarodowych organizacjach integracyjnych	51
ANNA WIERZCHOWSKA Granice rozwoju systemu politycznego UE po traktacie z Lizbony: pytanie o złożoność i odporność europejskiego systemu instytucjonalnego	65
JAROSŁAW FILIP CZUB Reprezentacja aktorów niepaństwowych w Unii Europejskiej a polska racja stanu	85
ŁUKASZ DONAJ Volodymyr Zelensky: What has Been Done in the Past Year? What’s Next?... ..	101
GANNA GRABINA The Influence of Russian Propaganda on the EU’s Interstate Relations With the Eastern European Countries (Case of Poland-Ukraine)	113
AGATA DZIEWULSKA The European Union’s Security Conceptualisation vs. its Risk Prevention Capabilities	125
PRZEMYSŁAW OSIEWICZ The Cyprus Talks 2015–2017: Their Course, the Outcome, and Consequences for the European Union	141
ANNA POTYRAŁA When Immigration Becomes a Necessity. ROC Immigration Policy – Lessons for Europe	153
MONIKA TROJANOWSKA-STRZĘBOSZEWSKA Polityka Unii Europejskiej wobec nieregularnej imigracji	167
KRZYSZTOF KOŹBIAŁ Kraj Saary a początki integracji europejskiej	187
ARTUR NIEDŹWIECKI Co po Unii? Polska a procesy (dez)integracyjne w Europie	199
CEZARY TROSIAK Conditions for Initiating the Procedure of Poland’s Withdrawal from the European Union	215
BOŻENA GIERAT-BIEROŃ Relacje zewnętrzne Unii Europejskiej w dziedzinie kultury. Słabości polityki	227
ELŻBIETA KUŹELEWSKA Europejska inicjatywa obywatelska – wyzwanie czy zmarnowana szansa?	249

ERYK PIESZAK	
The Culture of Consumption as a Consequence of the Economic Process in the Context of Changes in the European Union	259
IRMA SŁOMCZYŃSKA	
Governance within European Space Policy	271
PAWEŁ TURCZYŃSKI	
Europejska Agencja Kosmiczna (ESA) – ambitne plany, skromne możliwości, potężni konkurenci	291
MAGDALENA KAROLAK-MICHALSKA	
Ethnopolitical processes as determinants of ethnopolitical management in Eastern European countries in the context of sub-regional security	311
JOCHEN FRANZKE	
Deutschlands Krisenmanagement in der CORONA-Pandemie. Herausforderungen eines föderalen politisch-administrativen Systems	325
AGNIESZKA BIELAWSKA	
Niemiecka chadecja wobec Brexitu	343
MARCIN BARTKOWIAK, ANNA RATAJCZAK	
Niemcy 30 lat po zjednoczeniu – aspekt społeczno-demograficzny i gospodarczy	359
BEATA PRZYBYLSKA-MASZNER	
Funkcja przewodniczącego Rady Europejskiej – kompetencje formalne i nieformalne w świetle postanowień traktatu lizbońskiego i praktyki działań	373
OCENY I OMÓWIENIA	
Józef M. Fiszer, Mateusz Czasak, <i>Trójkąt Weimarski. Geneza i działalność na rzecz integracji Europy w latach 1991–2016</i> (BOGDAN KOSZEL)	391
Aleksandra Kruk, <i>Konferencje monachijskie ds. bezpieczeństwa (2009–2019)</i> (BEATA MOŁO)	393
Tomasz Kubin, Mieczysław Stolarczyk (red.), <i>Kryzysy w Unii Europejskiej w drugiej dekadzie XXI wieku. Uwarunkowania – przebieg – implikacje</i> (ANNA RATAJCZAK)	396
Autorzy tekstów	399
Instrukcje dla autorów	405
Lista recenzentów zewnętrznych czasopisma „Rocznik Integracji Europejskiej” w roku 2019	408

Table of Content

ESSAYS AND PAPERS

TOMASZ GRZEGORZ GROSSE	
Postrzeżenie polskiej demokracji w ujęciu porównawczym w odniesieniu do procesów integracji europejskiej	9
RADOSŁAW ZENDEROWSKI	
The West Recovered or the Tragedy of Central Europe? Countries of the Visegrad Group in the European Union – Cultural and Civilization Perspective	25
IRENA POPIUK-RYSIŃSKA	
Sovereignty of States in International Integration Organizations	51
ANNA WIERZCHOWSKA	
Limits of the Development of the EU Political System after the Lisbon Treaty: the Question of the Complexity and Resilience of the European Institutional System ...	65
JAROSŁAW FILIP CZUB	
Representation of non-state actors in the European Union and the Polish <i>raison d'état</i>	85
ŁUKASZ DONAJ	
Wołodimir Zelenski: Co zrobiono w minionym roku? Co dalej?...	101
GANNA GRABINA	
Wpływ propagandy rosyjskiej na między państwowe relacje Unii Europejskiej z państwami Europy Wschodniej: na przykładzie Ukrainy i Polski	113
AGATA DZIEWULSKA	
Konceptualizacja bezpieczeństwa <i>versus</i> zdolność przeciwdziałania zagrożeniom w Unii Europejskiej	125
PRZEMYSŁAW OSIEWICZ	
Rokowania cypryjskie 2015–2017. Przebieg, rezultat oraz konsekwencje dla Unii Europejskiej	141
ANNA POTYRAŁA	
Gdy imigracja staje się koniecznością. Polityka imigracyjna Republiki Chińskiej na Tajwanie – lekcje dla Europy	153
MONIKA TROJANOWSKA-STRZĘBOSZEWSKA	
European Union Policy Towards Irregular Immigration	167
KRZYSZTOF KOŻBIAŁ	
Saarland and Beginnings of European Integration	187
ARTUR NIEDŹWIECKI	
What After the Union? Poland and the (dis)Integration Processes in Europe	199
CEZARY TROSIAK	
Uwarunkowania wszczęcia procedury wystąpienia Polski z Unii Europejskiej	215
BOŻENA GIERAT-BIEROŃ	
The European Union External Relations in the Field of Culture. Policy Weaknesses	227
ELŻBIETA KUŹELEWSKA	
European Citizens Initiative – A Challenge or Missed Opportunity?	249

ERYK PIESZAK	
Kultura konsumpcji jako konsekwencja procesu ekonomicznego w kontekście przemian na terenie Unii Europejskiej	259
IRMA SŁOMCZYŃSKA	
Zarządzanie europejską polityką kosmiczną	271
PAWEŁ TURCZYŃSKI	
European Space Agency: ambitious plans, modest possibilities, powerful competitors	291
MAGDALENA KAROLAK-MICHALSKA	
Procesy etnopolityczne jako jedno z uwarunkowań zarządzania etnopolityką w państwach Europy Wschodniej a bezpieczeństwo subregionu	311
JOCHEN FRANZKE	
Germany,s Crisis Management in the CORONA-Pandemic. Challenges of a Federal Political-Administrative System	325
AGNIESZKA BIELAWSKA	
German Christian Democrats towards Brexit	343
MARCIN BARTKOWIAK, ANNA RATAJCZAK	
The 30th anniversary of the German reunification – a review of the social and economic effect on Germany	359
BEATA PRZYBYLSKA-MASZNER	
The role of the President of the European Council – formal and informal competences in the light of the provisions of the Treaty of Lisbon	373
ASSESSMENTS AND DISCUSSIONS	
Józef M. Fiszer, Mateusz Czasak, <i>Trójkąt Weimarski. Geneza i działalność na rzecz integracji Europy w latach 1991–2016</i> (BOGDAN KOSZEL)	391
Aleksandra Kruk, <i>Konferencje monachijskie ds. bezpieczeństwa (2009–2019)</i> (BEATA MOŁO)	393
Tomasz Kubin, Mieczysław Stolarczyk (red.), <i>Kryzysy w Unii Europejskiej w drugiej dekadzie XXI wieku. Uwarunkowania – przebieg – implikacje</i> (ANNA RATAJCZAK)	396
The authors of texts	399
Instructions for authors	405
List of reviewers in 2019	408